

Halászsati Lapok

A Magyar
Mezőgazdaság
melléklete

XII. évfolyam

2011

június

A Magyar Haltermelők és Halászati Vízterület-hasznosítók Szövetsége
információs és marketing hírlevele

SZERKESZTI: Szerkesztő Bizottság • FELELŐS SZERKESZTŐ: Hajtun György

Stratégia az élhető, éltető vidékért

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Tanács (FÖVÉT) május 17-én tartotta utolsó ülését, amelyen Orosz Sándor, a Magyar Haltermelők és Halászati Vízterület-hasznosítók Szövetsége (MAHAL) igazgatója is részt vett, mint a halászati-vadászati ágazati tanács tagja. Ez az érdekegyeztető fórum 2005-ben alakult, és fontos stratégiai kérdések, jogszabályok megtárgyalását tűzte napirendre. Így volt ez az utolsó ülésen is, amelyen a Nemzeti Vidékfejlesztési Stratégia koncepciójáról folyt a véleményalkotás, és vita.

Ángyán József, a Vidékfejlesztési Minisztérium parlamenti államtitkára az ülés kezdetén közölte, hogy ilyen néven és ilyen formában utoljára ülésezik a grémium. Hogy lesz-e folytatás, és hogy a FÖVÉT helyett milyen formában, néven él tovább a társadalmi egyeztetés e fontos, jól bevált, hasznos fóruma, arról még nem esett szó. Az elhangzottakból valószínűsíthető, hogy az új fórum, formáció a nevében, az ülések gyakoriságában hasonló lesz a meg-

szünthez, így van rá remény, hogy a társadalmi párbeszéd tovább folytatódik ebben a formában is. Ez azért fontos, mert így a MAHAL-nak is lesz módja hallatnia a hangját.

Magyarországon továbbra is a VM felelős a halászati ágazatért, a halászati politika végrehajtásáért. Ez szinte megszokott az Európai Unióban, s ez nem is jelent problémát a magyar halászság számára. Az viszont már igen, hogy a „monstrum”

Tartalom:

A halászati szakigazgatás aktuális feladatai	3
Ócsárdon bíznak a jövőben	4
Szakemberek és kutatók közös fóruma	6
FEAP- és ACFA-ülések májusban	7

Orosz Sándor igazgató

(még a jelenlegi „összeesett” formájában is jelentős) magyar mezőgazdaság mellett a halászat meglehetősen kicsi, és mostoha-testvérként bánnak vele, illetve megfelelnek róla. Egyáltalán nem mindegy tehát, hogy az ágazat szereplői a képviselőik útján hallathatják-e hangjukat a döntéshozatal folyamatában.

A FÖVÉT utolsó ülésén a Nemzeti Vidékstratégia 2020 koncepcióját vitatták meg, amely egyben a 2010-ben alakult kormány vidékpolitikai stratégiai elképzeléseinek is tekinthető. A koncepcióban nemes és támogatható szándék fogalmazódik meg, nevezetesen hogy csakis olyan stratégiai elképzelések jelenhetnek meg a konkrét intézkedésekben, amelyek mögött nemzeti konszenzus van, figyelemmel arra, hogy a vidéken élő emberek egy, a városihoz képest más közegben élnek. Másként kell a vidéki problémákhoz nyúl-

(Folytatás a 2. oldalon)

A Dinnyési Tógazdaság egyik termelő tava

Stratégia az élhető, éltető vidékért

(Folytatás az 1. oldalról)

ni, mint a városi kérdésekhez, hangsúlyozta az igazgató.

A koncepció persze vitát is gerjeszt, nem csupán egyetértést. Annál is inkább, mert minden új kormány tett az asztalra hasonló elképzeléseket, ám ezekből az elképzelésekből nem sok valósult meg. A célokban könnyű egyetértésre jutni, de nem szükséges apró részletekbe bocsátkozni ahhoz, hogy bizonyos egyetértések mély tartalmát tekintve markánsan elkülönüljenek, miként azt láthattuk, tapasztalhattuk az előző években, évtizedekben is. A magyar vidék nem úgy élte meg a rendszerváltás óta eltelt időszakot, mintha nagy-nagy fejlődés ment volna végbe a végeken.

Az igazgató egyik észrevétele az volt, hogy azért is fontos a társadalmi konszenzus ezekben a kérdésekben, mert ha a leginkább érintettek – köztük a fiatalok – nem ezt akarják, akkor a nemes és szép célokra fordított összegek az ablakon kidobott pénznek lesznek. Ha nincs, aki a vidéki létformában találja meg a jövőjét, az egzisztenciáját, akkor hiába a stratégiai elképzelés, hiába öljük bele a pénzt, a falu, a vidék elnéptelenedik, kiürül. Nemzeti közmegegyezés kell, hogy övezze a vidékstratégiát.

A társadalmi vita leginkább az üzemszervezet és a birtokszerkezet körül alakult ki, és a mai napig sem lezárt kérdések. E két megoldatlan probléma elegendő ahhoz, hogy a koncepciót szétzilálják, s e tekintetben most sem látszik erősödni a konszenzus, ahogy ezt több hozzászólásból is kiderült. Nagy Sándor Tolna megyei gaz-

dálkodó például azt hangsúlyozta, hogy a dokumentum súlyos hibája, hogy a kárpótlási törvények által végrehajtott vidékszétverésről egy szó sem esik benne. Úgy fogalmazott, hogy nagyobb kártétel volt a kárpótlás választott módja, mint a jogosan kritizált és halálra ítélt kollektívítás. Mindent azért érdemes megjeleníteni, mert Ángyán József kijelentette, hogy a kormány kizárólag a családi gazdaságokat kívánja megerősíteni, úgymond helyzetbe hozni. A preferálás és a kizárólagosság azonban nem ugyanazt a fogalmat takarják. Az igazgató is egyetért azzal, hogy preferálni kell a családi gazdaságokat, de a kizárólagosságra való törekvés, a diszkrimináció bizonyos feszültségeket, problémákat. S ezen a ponton az látszik, hogy a jelenlegi előterjesztésből csak akkor lesz nemzeti stratégia, ha ezeket az ügyeket érdemben kibeszéljük és toleráns, helyes, közmegegyezésen alapuló válaszokat ad a politika.

A halászat, a halgazdálkodás elsősorban vidéken folyó tevékenység, de nem zárható ki a fővárosi Duna-parton horgászó ember sem ebből az érdekkörből. Ennek megfelelően az a fajta vidékkonceptió, amelyik az élhető, éltető vidéket tartja szem előtt s megvalósítandónak, a halászság számára elfogadható, üdvözlendő. A környezeti szempontokat szem előtt tartó, a fenntartható gazdálkodás követelményeit figyelembe vevő megközelítés ugyancsak a magyar halászság érdekeit jeleníti meg, gondoljunk csak az agrár-környezetgazdálkodási program sikerére. Így a halászság azon törekvése, amely az akgtámogatás folytatását szorgalmazza, a koncepciót is hitelesíti. A magyar halászság számára tehát fontos, hogy az ezeket a célokat tartalmazó koncepció, stratégia megjelenjen.

A koncepció természetesen nem tartalmaz termeléstecnológiai célkitűzéseket, de nem is ezért készült. De Orosz Sándor arra is felhívta a figyelmet, hogy miközben a halászság „újratermeli” a természetet, fenntartja a biodiverzitást, tisztítja a bizonytalan minőségű, de használatra megkapott vizet, eközben a mindenkori kormányzati vízügyes szennyvízkibocsátóként kezeli a halászságot a szabályozásban. Ha van egy stratégia, amely súlyt helyez a környezet megőrzésére, a biodiverzitás fenntartására, akkor ezt az anomáliát a kormányban meg kell szüntetnie, s nem szabad szennyvízkibocsátónak tartania az egyébként vízminőség-javító tevékenységet. Az államtitkár egyetértett a felvetéssel.

Némi polémia alakult ki az államtitkár és az igazgató között a támogatásról. Egy vidékfejlesztési koncepcióban a piacgazdasági viszonyok között a támogatás kicsit kilóg a sorból, és rossz szájtzt kelt a pénzek illetően történő címkézése. A halászok halat termelnek, amit a piacon értékesíte-

A FÖVÉT megalakulása

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Érdekegyeztető Tanács (a továbbiakban: FÖVÉT), mint a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium intézményes érdekegyeztető fórumának működtetését az Agrárgazdaság fejlesztéséről szóló 1997. évi CXIV. törvény írja elő a minisztérium számára. Feladata, hogy a jelentősebb stratégiai kérdésekben, illetve a fontosabb jogszabályok tekintetében tanácsaival, véleményével segítse a minisztérium vezetésének munkáját. Évente legalább kétszer ülésezik. Elnöke – szavazati jog nélkül – a politikai államtitkár. A 2002 júniusában hivatalába lépett kormány, a kormányprogramban deklarált céloknak megfelelően, az érdekegyeztetés megújítását tűzte ki célul. Az FVM-ben ezért a Társadalmi kapcsolatok Önálló Osztálya a minisztériumban működő FÖVÉT megújításáról szóló megállapodást készített elő, melyet Németh Imre miniszter, és az ágazati érdekképviseletek (21 szervezet) 2003. július 14-én írták alá. A megállapodás értelmében az aláírás időpontjától számított 30 napon belül megtartották az érdekegyeztető tanács (FÖVÉT) alakuló ülést, amelyen a tagok elfogadták a három bizottság (gazdasági, foglalkoztatási, közszolgálati) megalakítására tett javaslatot, valamint az ideiglenes ügyrendet.

Többszöri egyeztetés után a FÖVÉT tagjai (23 szervezet) megállapodás aláírásának szándékáról nyilatkoztak. Ennek megfelelően az új struktúrában, a szakmai egyeztetés színterékként, öt ún. ágazati tanács jött létre (mezőgazdasági; erdészeti-faipari; halászati-vadászati; élelmiszer-dohány-és italipari; közszolgálati), ami lehetővé teszi az elmélyült szakmai elemzést, a megfelelő, hiteles és korrektek tanács álláspont kialakítását. Az ágazati tanácsok munkájában a FÖVÉT tagjai bejelentkezés alapján, szavazati joggal vesznek részt, a titkársági teendőket az illetékes szakfőosztályok látják el.

nek. S a halászok a természetet is „újratermelik”, amit ugyan nem visznek a piacra, de az egész társadalom számára fontos, kurrens terméket állítanak elő, tartanak fenn. Ezt a halászság szolgáltatja a társadalomnak, ezért nem támogatás jár érte, hanem a más termékben meg nem térülő ellenérték. Ezzel a gondolattal is egyetértett Ángyán József.

A Nemzeti Vidékstratégia társadalmi vitája a hónap végén lezárul, és a koncepció véglegesítését követően, várhatóan ősszel kerül a parlament elé – közölte Ángyán József.

H. Gy.

HORGÁSZOK FIGYELEM!

2011. április 01-től kiadásra került a BALATON - MAHAL együttes horgász területi engedély

Ára: 40.000 Ft

Megvásárolható a MAHAL székházában
1126 Budapest, Vöröskő u. 4./B

Bővebb információ Schmidt né Vizi Hajnalnál
tel: +36 1 3557019 mobil: +36 30 3108978

www.magyarhal.hu

A halászati szakigazgatás aktuális feladatai

A halászati ágazat szakmai rendezvényeinek, eseményeinek résztvevői látják, hogy a valamennyi élelmiszertermelő ágazatot érintő globális szintű változások éreztetik hatásukat a magyar halászatban és haltermelésben is. Az elmúlt években számos technológiai és szervezeti kezdeményezés indult a halászati vízterület hasznosítók és a termelők körében, amelyek új feladatokat, kihívásokat jelentenek a halászati szakigazgatás számára is. A Vidékfejlesztési Minisztérium illetékes szakmai főosztálya az Erdészeti, Halászati és Vadászati Főosztály, ahol munkatársaink feladata, hogy elébe menve a látható trendeknek, ágazati fejlesztési terveknek, olyan szabályozási keretrendszert hozzanak létre, amelyben a magyar halászati ágazat lehetőségeit és adottságait kihasználva tud fejlődni. Főosztályunkon jelenleg két halászat- és haltermelés-szabályozásával foglalkozó osztály működik, amelyek szorosan együttműködnek egymással.

A főosztályunk alapfeladata szerint a Halászati Operatív Program Irányító Hatósági Osztály elsősorban az Európai Halászati Alapból a hazánknak jutó támogatási keretösszegek hatékony és hasznos felhasználását biztosítja, míg a Halászati Osztály fő feladata az ágazat fejlődését biztosító jogszabályok alkotása, véleményezése.

Érdemi egyeztetések

Ma már a halászat minden szereplője számára egyértelmű, hogy az olyan közös, európai uniós politika által meghatározott szektorok esetében, mint a halászat és az EU-ban az akvakultúra gyűjtőfogalomba tartozó haltermelés, a nemzeti szabályozás nem választható külön az EU-szabályozástól. Főosztályunk egyik fontos feladata, hogy valamennyi szakterületünkön, aktív tagállamként, ne csak kövessük az uniós szakpolitikákat, de lehetőségeinkhez mérten alakítsuk is azokat.

Ebből a szempontból a halászzal foglalkozó osztályaink számára az idei év első felének legfontosabb feladata a hazánk soros EU-elnökségéből adódó teendők elvégzése. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy 2011 első félévében az Európai Unió Mezőgazdasági és Halászati Tanácsának elnöke Fazekas Sándor miniszter, a Tanács munkáját előkészítő munkacsoport elnöke pedig szintén magyar szakember, *Tarpaty Tamás*, a brüsszeli állandó képviselő diplomatája. A tanácsi munkacsoport ülésén természetesen részt vesznek a főosztály munkatársai is és az ő feladatuk a nemzeti álláspontok elkészítése is a két testület számára. Ezen felül nekünk kell biztosítani az elnökségi időszakban a nem-

zetközi szervezetek (pl. FAO, OECD) ülésein az EU-tagországok álláspontjának koordinálását és bizonyos kérdésekben az EU képviselőket.

Elnökként a halászatban olyan területeken is igyekszünk eredményeket elérni, amelyek közvetlenül ugyan nem érintik hazánkat, de fontosak a fenntarthatóbb

terjesztő dokumentumok vitája nem kezdődhet meg a magyar elnökség alatt, ez át fog nyúlni a következő félévi lengyel elnökség idejére.

Folytatódhat a fejlődés

Ez azonban nem jelenti azt, hogy ne dolgozhatnánk előre, a reform számunkra minél kedvezőbb alakítása érdekében. Valójában ezt a munkát már az elnökségi periódus előtt megkezdjük, amikor megszerveztük a tenger nélküli tagországok irányító hatóságainak együttműködését, vagy amikor a Bizottsághoz eljuttattuk a Magyarország halászati és haltermelési fejlesztési törekvéseit összefoglaló tanulmányunkat és minden lehetséges fórumon hangoztattuk a természetes vizek hasznosításának és az édesvízi haltermelésnek a fontosságát. Célkitűzésünk az volt, hogy 2011 első félévében, a kötelező elnökségi feladatokon túl, hangsúlyosabban jeleníthessük meg az édesvízi halászatot és haltermelést a különböző EU-intézmények munkájában és az uniós hivatalokban dolgozó szakemberek minél jobban megismerjék ennek a szektornak a speciális

Maria Damanaki tengerügyi, és halászati biztos asszony, és Fazekas Sándor miniszter

tengeri halászat kialakítása szempontjából. A számos strukturális problémával küzdő tengeri halászat területén a magyar elnökség több témát is kimozdított a holtpontról, és megindulhattak az érdemi egyeztetések a Bizottság, a Parlament és a Tanács között. Sajnos a magyar haltermelést is jelentős mértékben érintő Közös Halászati Politika (KHP) reformja, illetve a változásokat és a pénzügyi kereteket elő-

problémáit és lehetőségeit. Részben e munkánk első sikereként könyvelhetjük el, hogy a Tanács áprilisi ülésén *Maria Damanaki* tengerügyi és halászati biztos asszony maga mondta ki: az új Közös Halászati Politikában kiemelten kezelt európai akvakultúrán belül erősíteni kell a környezeti szempontból is fenntartható

(Folytatás a 4. oldalon)

A halászati szakigazgatás aktuális feladatai

(Folytatás a 3. oldalról)

édesvízi haltermelést. Azt reméljük, hogy erről az alapról indulva az év második felében kezdődő KHP-reform tárgyalásai és vitái során erősíteni tudjuk a magyar halászat és haltermelés pozícióit, és a várhatóan csökkenő támogatások ellenére 2013 után is folytatódhat az ágazat fejlődése.

Addig azonban még nagyon sok teendők van itthon is, amik közül a HOP 2. tengelyéhez kapcsolódó haltermelési és halfeldolgozási fejlesztő beruházásokat támogató intézkedések megvalósítása már jó úton halad. 2010-ben 3,7 milliárd forint, 2011-ben pedig 2,3 milliárdnyi támogatásra vállalt kötelezettséget az Irányító Hatóság. Ehhez hozzászámolva a kérelmezők saját erejét, és figyelembe véve, hogy a projektek megvalósítására 2 év áll rendelkezésre, elmondhatjuk, hogy 2013-ig már közel 10 milliárd forintnyi fejlesztési beruházás valósulhat meg az ágazatban. Figyelembe véve a 2011–2013. közötti beruházási lehetőségeket, a fenti szám még ezt az összeget is jóval meghaladhatja. Az, hogy a kérelmezők máris lekötötték a 2015-ig felhasználható támogatási keret több mint 65%-át, jól jelzi, mennyire „ki volt éhezve” a sokszor elavult, leromlott termelőeszközökkel küszködő ágazat a fejlesztésre. A támogatott beruházási projektek gyors és szabályos megvalósulását nagyban segíti, hogy a program közreműködő szervezeteként az MVH-VTI Feldolgozóipari és Halászati Beruházások Osztálya munkatársai nagy szakértelemmel és ügyfélbarát módon kezelik az egész folyamatot, a kérelem beadásától a záró elszámolásig.

Most a legsürgetőbb feladatunk a Halászati Operatív Program 3. tengelyéhez kapcsolódó, közös ágazati célokat szolgáló projektek elindítása. Ilyen jellegű támogatások korábban is voltak ugyan, de a most tervezett, az egész ágazatot átfogó, programalapú megvalósítás gyökeresen új kihívások elé állítja az Irányító Hatóságot (IH), a közreműködő szervezetet és a megvalósítókat is. A tervezett halfogyasztás-ösztönző és ágazati innovációs program megvalósításához ugyanis olyan projektek megvalósítását kell a HOP-forrásokból támogatnunk, amelyek nem illeszthetők bele a beruházásokra kialakított támogatási rendszerbe, ezért teljesen új struktúrát kell kidolgoznunk. Azt is látni kell azonban, hogy ezen új támogatási rendszerek kidolgozása azért is fontos, mert a ma látható trendek, uniós szakpolitikai elképzelések szerint 2013 után egyre inkább az ilyen, nem pedig beruházási jellegű támogatások kerülnek majd előtérbe a halászatban is.

Szakmai tevékenységünkben ki kell még emelni a természetes vizek hasznosításának problémakörét. Napi feladataink közt ma is folyamatos a különböző, a halászati joghoz kapcsolódó problémás esetek kezelése, amiben kiváló szakmai partnereink az MgSzH Vadászati és Halászati Osztálya és a megyei kormányhivatalokon belül dolgozó halászati felügyelők. Rengeteg panaszt és javaslatot kapunk, hogy miként kéne megváltoztatni az 1997-ben hatályba lépett törvényt. Érezve ezt a társadalmi igényt, munkatársaink elkezdtek egy koherens koncepció készítését, amely a tárca frissen elkészült vidékfejlesztési stratégiájához, az EU megújuló halászati politikájához, és nem utolsósorban új alkotmányunkhoz is igazodva írja le szakmai elképzeléseinket a természeti vizek horgászati-halászati hasznosítására vonatkozóan. Ezt a koncepciót szeretnénk az év második felében társadalmi vitára bocsátani és az ennek nyomán elkészülő végleges stratégia alapján megkezdeni a törvény időszéri módosítását. Itt szándékosan említettem a kettős hasznosítást, mert szakembereink álláspontja az, hogy vizeinken továbbra is egymás mellett kell élnie a horgászoknak és a halászosoknak, de a kereskedelmi halászat – a korán követelményeinek megfelelően – szigorúan ellenőrzötté és átláthatóbbá kell tenni.

Új szemlélettel

Ez utóbbi törekvést segítheti főosztályunk másik fontos ez évi feladata, amely mindhárom szakterület együttműködésével az egységes vidéki őrszolgálat (mezei, erdei, természeti, hal- és vadgazdálkodási őrzés) létesítésének előkészítése. Ez az egységes rendszer lehetőséget biztosíthatna a két-szintű halászati őrzés megvalósítására is, ahol a helyi halászati őrk mellett, felett egy „kommandó” jellegű, riasztható őrszolgálat is működne.

Bár itt csak a főbb irányvonalak kiemelésére volt lehetőség, látható, hogy a halászat, a haltermelés több területén is igyekeznünk új szemlélettel és új megoldási javaslatokkal közelíteni a régi problémák megoldásához. Reméljük, hogy munkánk pozitív eredményeit az ágazat szereplői is hamarosan érezhetik napi munkájuk során.

Ezúton is szeretném elismerésemet kifejezni azoknak a korábban és jelenleg is közreműködő szakembereknek, akiknek köszönhetően a halászati ágazat elindulhat a növekedési pályán!

Vajai László
főosztályvezető

Videkfejlesztési Minisztérium
Erdészeti, Halászati és Vadászati Főosztály

Ócsárdon

A legutóbbi, április 28-ai elnökségi ülést Ócsárdon, a H & H Carpio Halászati Kft. székházában rendezték. A házigazda, Horváth Zoltán ügyvezető, elnökségi tag a céggel kapcsolatban elmondta, hogy a családi tulajdonú – felesége és két gyermeke is tulajdonos – vállalkozás 1993-ban alakult, jelenleg 38 hektár halastavon gazdálkodik. Fő tevékenységük a halivadék termelés, melyet jól kiegészít a horgászturizmus és a hozzá kapcsolódó vendéglátás.

A tógazdaság két helyen található: Ócsárdon, ahol a cég központja is üzemel, 14 hektárt tesz ki a tófelület, valamint Lajosházában, ahol 24 hektáron gazdálkodik. A gazdaság kicsi ugyan, de a fejlődése évről évre nyomon követhető. Amikor legutóbb itt jártam – ennek lassan tíz éve – akkor még csak félig volt kész a tanácsterem, ahol az elnökség ülésezett, s panzió sem létezett, amelyről külön is szót ejtettünk.

– Amióta megalakult a cég, azóta nem vettünk ki pénzt belőle – jelentette ki az ügyvezető. – Minden jövedelmet visszaforgattunk, és ezt tesszük ma is. Enélkül aligha be-

bíznak a jövőben

szélhetnek fejlődésről, hiszen pénz nélkül nem igazán gondolhatnánk a további fejlődésre. Márpedig még vannak terveink.

Az elhangzott mondatok is jelzik, hogy Horváth Zoltán előre gondolkodik. Mondhatnánk úgy is, hogy a cég stratégiája egyfajta előremenekülés. Ezzel kapcsolatban a cégvezető úgy fogalmaz, hogy alkalmazkodni kell a gazdasági környezethez, s látni kell, hogy a jelenlegi pontycentrikus, a félintenzív halastavi haltermelés nem éppen biztos jövő. Ha a szakma ebben nem tud változtatást elérni, akkor ennek a termelési szerkezetnek a jövődélmezősége – előbb-utóbb – megszűnik. Ócsárdon tehát sokat foglalkoznak a termelési szerkezet változtatásával, megújításával, és keresik az új lehetőségeket.

Az idegenforgalom, a horgászturizmus fejlesztése is egyfajta előremenekülés eredménye. Ezelőtt tíz évvel, amikor ezzel az ágazattal is elkezdtek foglalkozni, úgy gondolták, hogy a cég több lábra állításának egyik jó eszköze lesz. Sajnos a gazdasági körülmények rosszabbodása az idegenforgalmat, a horgászturizmust is elérte, így korántsincs akkor a bevétele a cégnek ebből a tevékenységből, mint amennyi induláskor volt. Új termelési megoldásokat kell keresniük ahhoz, hogy a mostani nehéz időszakot átvészeljék.

– Új technológiákkal, új halfajokkal dolgozunk – mondja a cégvezető. – Miután kis területtel rendelkezünk, ez behatárolja a le-

hetőségeinket is, de nekünk itt kell jövedelmezően termelnünk. Szerencsére a vizért nem kell fizetnünk – a völgyzárógátas tavak egy patakából kapják az utánpótlást – de vagy nagyon kevés a víz a tavakban, vagy nagyon sok, s ez a vízszint-hullámzás a termelési eredményeinken is meglátszik. Hogy példát is mondjak: tavaly négyszer volt olyan árvíz, ami a hal 30–40 százalékát elvitte. Nem tudtunk semmit tenni, hogy ez ne következzen be. A somogyi tavakat tavaly nem tudtam feltölteni a vízhiány miatt.

Az új halfajok termelésbe állításával kapcsolatban a cégvezető elmondta, hogy mindenképpen a ragadozó halfajok intenzív termelését kell megoldaniuk. Látni kell, hogy a világ haltermelése is egyre inkább az intenzív termelés felé fordul, mert egyre több halat kell termelni ahhoz, hogy a piaci igényeket kielégítsék. Meglepő, de a mai piaci helyzetben igaz: olcsóbb táppal etetni a halat, mint takarmánnyal. Ócsárdon is kialakítottak egy „tó a tóban” rendszert, ahol az intenzív termelés elkezdődhet. A saját fejlesztésű és kivitelezésű rendszerben már kísérleteztek sülloveléssel („süllőt már tudunk dögleszteni” – jegyezte meg a tógazda), s a nagyméretű pontyeloállítását is itt próbálják ki.

Az új fejlesztésekben – s ezt büszkén mondja az apa – az ifjabb Horváth Zoltán is jeleskedik. A fiatal – mondhatjuk már – szakember új szemléletet hoz a gazdaságba, meg-

Horváth Zoltán: fontos a közös program

járta már Európát is a tapasztalatszerzés okán. S nem utolsó sorban a doktori cím megszerzésére is készül, mert jelenleg a doktori iskolát végzi. Doktori dolgozatának a témája a ragadozó halak intenzív termelésének lehetőségei. Az ifjú Zoltán is Ócsárdon képzelet el a jövőt, aktívan részt vesz a termelésben, a kutatási tevékenységben. A lánygyermek is már – mondhatni – kirepült a családi fészekből, hiszen bőrgyógyász rezidensi gyakorlatát tölti Pécsen, a klinikán. Úgy tűnik, a Horváth családban jól oszlanak meg a feladatok: a fiúk hallal foglalkoznak, míg a feleség és a lány az orvosi pályán érvényesül.

Mialatt a tó partján beszélgettünk, egy fiatalokból álló horgászcsapat ült le a partra a fogása reményében. A cégvezető szerint az utóbbi években csökkent a horgászok száma, aminek nem csak a gazdasági recesszió az oka. „Sok az eszkimó a környéken: öt kilométeres körzetben hat konkurens horgászto is található, tehát nagy a kínálat. S a fizetőképes kereslet is csökkent” – tette hozzá. Ennek ellenére megépült a panzió, mert bízik a jövőben, s abban, hogy az ország más tájékáról is ellátogatnak ebbe a valóban szép természeti környezetbe.

Ami a szövetséget illeti, a cégvezető szerint a közösségi rendezvényekre, az egységes megmozdulásokra nagy szükség van. A szövetségi munka nem kizárólag érdekképviselet, mert fontos ugyan, hogy a szövetség kifejezi a tagok érdekeit képviseli, de szövetségen belül is meg kell teremteni az egységet, a harmóniát. Ezért pedig az elnökségnek kell sokat tennie. Az egyik megoldás pedig éppen az, hogy sok közös rendezvényre van szükség, minél gyakrabban kell találkozniuk a tagoknak, s az elnökségnek is el kell jutnia a tagokhoz. Legyen élő a kapcsolat.

Amikor elköszönünk egymástól, a házigazda megemlíti, hogy idén, május elsején is volt Ócsárdon halmajális ünnepség. Ez már tizedik a rendezvények sorában, s a szinte családias hangulatban több száz ember kapcsolódott ki, érezte jól magát családostul.

H. Gy.

Tó a tóban rendszer, Horváth módra

Az ócsárdi halastó

Szakemberek és kutatók közös fóruma

A Halászati és Öntözési Kutatóintézet (HAKI) május 25–26-án immár 35. alkalommal rendezte meg hagyományos szakmai rendezvényét, a Halászati Tudományos Tanácskozást, a HAKI Napokat. Az idei jubileumi rendezvényen – jó volt látni – szép számban voltak jelen a halászság jeles képviselői, idősebb és fiatalabb kutatói, szakemberei, gazdálkodói. Talán a hagyománynak, az erős gyökereknek is köszönhető, hogy e kis ágazat képviselői erre az eseményre hovatartozásukra való tekintet nélkül eljönnek, előadások megtartására vállalkoznak. A jelenlévők is bizonyították, hogy a szakmai kérdésekben szoros az érdekközösség.

Váradi László, a HAKI főigazgatója is örömmel nyugtázta, hogy a rendezvény ma is ennyire népszerű, de gyorsan hozzátette: mindig is a szakma egészéé volt, s reményei szerint lesz is ez az esemény.

Ami a 35. sorszámot illeti, jubileumi rendezvény az idei. Az első HAKI Napokat 1976. október 7-én rendezték meg. Az akkori meghívó még szerényen invitálta a résztvevőket a 12 előadásra, amelyeket leginkább az intézet kutatói tartottak. Örömteli, hogy az akkori előadók közül többen – Horváth László, Molnár Kálmán, Bakos János, Váradi László – ezen a napon is itt voltak. Az idei tanácskozáson 27 előadás, 16 poszter szerepelt a programban. Nem csak mennyiségileg gyarapodott a HAKI Napok rendezvénye, hanem minőségileg is, mert sok olyan kutatóműhely képviselői is előadást tartottak, akik 1976-ban talán még meg sem születtek. Sok fiatal kutató mutatta meg magát, ami azért is örömteli, mert ez a hagyományokat gazdagítja.

Hagyományos témakörök

A tanácskozás több, mint három és fél évtizede az akvakultúrával és a természetesvízi halgazdálkodással foglalkozó szakemberek legfontosabb hazai fóruma, jelentette ki a főigazgató. A legújabb kutatási eredmények megismerése és megvitatása különösen fontos a jelen időszakban, amikor jelentős innovációs folyamatok indultak be az európai akvakultúrában, illetve amikor az innovációra források is rendelkezésre állnak a Halászati Operatív Program (HOP) keretében. A fórum lehetőséget ad arra is, hogy a szakemberek találkozzanak, nem csak a kutatók, hanem a halászzal, a szolgáltatókkal, valamint a környezetvédelemmel és a vízgazdálkodással foglalkozó szak- és hatósági emberek is.

A hagyományos témakörök mellett –

Váradi László főigazgató

ilyenek a genetika, a haltenyésztés, a hal-egészségügy, a takarmányozás, a természetesvízi halgazdálkodás – megjelentek azok a témák is, amelyekkel 1976-ban még nem, illetve alig foglalkoztak. Ilyen például a halgazdálkodás és a természetes környezet kapcsolata, az élelmiszerminőség és -biztonság kérdése, az új tógazdasági technológiák, az intenzív haltermelés. Akkoriban még keveset beszéltek a recirkulációs rendszerekről, a kombinált extenzív-intenzív termelésről, a „tó a tóban” rendszerről. A témák tehát sokat változtak, s a kutatók is felismerték, hogy azzal kell foglalkozniuk, amire a gazdálkodóknak igénye van. Versenyképesnek kell maradnia egy gazdaságnak, s aki környezetbarát módon, víztakarékosan tud termelni, az kisebb ráfordítással tudja a termékét előállítani, így versenyképesebb is a piacon. Nos, a kutatásoknak ezeket a folyamatokat kell segíteniük.

Az összefogást az is mutatja, hogy a kutatókon és gazdálkodókon kívül a szakhatóság vezetői is megjelentek. A főigazgató fontosnak ítélte, hogy a két szövetség (a MAHAL és a MASZ) tagjai együtt tanács-

koztak, ami Európában is egyedülálló. Váradi László nem találkozott még olyan más országbeli kollégával, aki a magyarhoz hasonló rendezvényről, a szakigazgatás, a kutatás és a termelés ilyen aktív együttlétéről beszélt volna. Ez nemcsak a szakmai büszkeségünket erősíti, hanem a dolgok praktikus oldalát is, mert így Európában is hatékonyabban tudjuk képviselni az ügyeinket. A tudásbázisú gazdaságfejlesztés – ez szerepel az EU KAP, és HOP reformjának középpontjában – akkor valósítható meg, ha a kutatás-fejlesztés eredményei a gyakorlatban is megjelennek, helyet kapnak. A főigazgató szerint Magyarországon együtt van a két szektor, bár természetesen vannak viták, érdekellentétek a kutatók és a gazdálkodók között.

A HAKI Napok a hazai kutatási-fejlesztési műhelyek számára is fontos. Vannak ugyan tematikus szekciók, de alapvetően az a cél, hogy a halászati kutatóműhelyek beszámoljanak az elmúlt egy évben végzett munkáról, az elért eredményekről. Ha végignézzük az előadások sorát, akkor azt látjuk, hogy nemzetközileg is nagyon értékes kutatómunka folyik az országban. Az is látható, hogy a kutatók és a gazdálkodók egyaránt innovatívak, a két szektor egyre szorosabban együttműködik. Igen nagy változatoságot mutatnak az alkalmazott technológiák, változatos a halfajok termelési palettája. Az is jellemző, hogy a kutatások projektekhez kötődnek, s a beszámolók végén fel is tüntetik az előadókat, hogy melyik projektet ismertették. Sajnálatos viszont, hogy kevés a magyar finanszírozású projekt, ami jelzi a hazai költségvetés szűkösségét. A szép számú fiatal kutatógárda azonban azt is jelzi, hogy a halászati ágazat képes a megújulásra, és lehetőséget biztosít a hagyományos tógazdálkodás megújítására is.

Sok új technológia

Sok új technológiai megoldást még nem alkalmaznak a gyakorlatban. A HOP megnyíló támogatási jogcímei azonban segíthetnek abban, hogy ne csak papíron, hanem a gyakorlatban is megjelenjenek a kutatási eredmények. Az alapvető cél mindenkinek azonos, mégpedig hogy növeljük a halfogyasztást. Idehaza kevés halat eszünk, s a Halászati Operatív Programban 2010-re kitűzött 4,5 kg/fő/év fogyasztási szintet nem sikerült elérni. Van még tennivaló, s arra a kutatásra,

ami a háttérben működik, lehet építeni, de nagyobb hangsúlyt kell helyezni a kutatási eredmények, új technológiák alkalmazására, gyakorlati megvalósítására.

Ahol ugyanis nincs szimbiózisban a kutatás és a gyakorlat, ott jelentkeznek a legnagyobb problémák. Látható ez az EU esetében: az akvakultúra-kutatás, -fejlesztés az első helyen áll a világon, de az akvakultúrás termelés erősen stagnál, míg világátlagban a termelés évente 6,2 százalékkal nő. Van tehát perspektíva, annál is inkább, mert az EU halfogyasztásának 75 százalékát importálja. Ne importhalat együnk, hanem az általunk megtermelt friss, egészséges halat fogyasszuk. Az EU kitűzött célja, hogy csökkentse az importot, ami az akvakultúrás termelés növelésével érhető el. Ebben pedig Magyarország komoly lobbierőt képvisel, hiszen jelen vagyunk azokon az európai fórumokon, amelyeken az akvakultúra fontosságát kell hangsúlyozni. Az új Közös Halászati Politika reformja – ezen belül az Európai Halászati Alap reformja – is zajlik, s nekünk ott kell lennünk a dokumentumok születésénél, hogy az érdekeinket megjelentsük, képviseljük.

Az EU-ban is ismert

Az eddigi lobbitevékenységnek is köszönhető, hogy ma már nem kérdés az EU-ban az akvakultúrás termelés növelésének fontossága, amelynek az új halászati politikában is meg kell jelennie. A magyar szakemberek, szakirányítás képviselői nem eredménytelenül vesznek részt a különböző fórumokon. A bennünket leginkább érintő édesvízi akvakultúrában ma már helye és fontos szerepe van a tógazdálkodásnak. Erről az EU-ban 5–6 éve alig tudtak valamit, ma már egyre inkább ismert az, hogy az új EU-tagországokban működő kiterjedt halastavak mekkora értéket jelentenek úgy is, mint haltermelő egységek, de úgy is, mint olyan létesítmények, amelyek hozzájárulnak a biodiverzitás fenntartásához, a vízgazdálkodáshoz, a vidéki foglalkoztatottság növeléséhez.

Végezetül arra a kérdésre, hogy lesz-e folytatása a fórumnak, a főigazgató egy nagy lélegzetvétel után válaszolt igennel. Lennie kell folytatásnak, nem halhat meg ez a kezdeményezés, nagy érték veszne el. De nem titok, hogy a HAKI nehéz gazdasági helyzetben van: miként több más közintézményt, a HAKI-t is elérte az állami támogatások zárolása. A főigazgató reméli, hogy az elvont pénzek legalább egy részét visszakapják, mert a jelenlegi helyzetben működésképtelenné válik az intézmény. S ez kihatással lehet a HAKI Napok rendezvényére is, mert egész egyszerűen nem lesz rá pénz, mondta végezetül a főigazgató.

H. Gy.

FEAP- és ACFA-ülések májusban

Tavaly októberhez hasonlóan idén májusban is szorosán követték egymást az európai akvakultúrát érintő tanácskozások. A FEAP (Európai Akvakultúra Szövetség) éves közgyűlése ezúttal a norvég fővárosban, Oslóban került megrendezésre, május 19–22 között. Ezt követte május 25-én az ACFA (Akvakultúra és Halászati Tanácsadó Testület) WG2 (2. Munkacsoport – Akvakultúra) soron következő ülése Brüsszelben, ahol a FEAP képviseletében vettem részt.

A FEAP-ülésen, az eddigiektől eltérően, ezúttal egyedül képviseltem a magyar halas ágazat érdekeit. A közgyűlés a szokásos megnyitó beszédekkel kezdődött, a vendéglátó szövetség, valamint a FEAP elnöke mellett beszédet tartott a norvég halászati szakminisztérium képviselője is. A menetrend szerint meghallgattuk a FEAP éves szakmai és gazdasági beszámolóját is, majd az aktuális témák kerültek

szorra. Ezek között szerepelt az EATIP (Európai Akvakultúra Technológiai és Innovációs Platform) programja, amiben a FEAP igen aktív szerepet vállal, bár a tagszövetségek már közel sem ennyire aktívak. Szerencsére Magyarország azok közé tartozik, akiknél elvileg már létezik ilyen platform, bár az utóbbi időben mi sem voltunk túl buzgók a témában. Ezután a főtitkár részletesen beszámolt a FEAP tevékenységéről az

ACFA-ban, mely egy meglehetősen nagy befolyással bíró tanácsadó testület az Európai Bizottság felé. Az ACFA segítségével számos sikert és részsikert könyvelhetett el magának a szövetség. Ilyen például számos haleyészségügyi szabályozásban való aktív részvétel, vagy a friss és kiolvasztott haltermékek megkülönböztetésének kérdése. Sikerességünket mi sem bizonyítja jobban, mint hogy egy független tanulmány a WG2-t választotta a leghatékonyabb munkacsoportnak az ACFA-n belül.

A párhuzamos bizottsági ülések előtt még beszámolt tartottam a közgyűlésnek a Dániában zajlott kormorán-projekt nyitólülésével kapcsolatban, ahol mint FEAP-

delegált vettem részt még áprilisban. A minket leginkább érintő témák ezúttal is az édesvízi bizottság ülésén kerültek napirendre. A termelési jelentések nem mutatnak semmi meglepőt, az előrejelzések pedig stagnáló árakra és termésekre számítanak.

Németország képviselője reflektált a nyomott áron importált cseh ponty problémájára, valamint arra, hogy a német termelők nem képesek versenyképes árakat kiharcolni maguknak. Franciaország továbbá pontos gazdaságok csődjét jelentette, aminek szinte kizárólagos oka a kormorán-kártétel, illetve az ellene történő védekezés költségei. Úgy tűnik, a francia éghajlati viszonyok, valamint az ottani halastavak földrajzi elhelyezkedése miatt számukra sokkal súlyosabb problémát jelent a kormorán-kártétel, mint a mi régióknak, bár azért mi is kapunk belőle rendszeren. Végül a bizottság egy határozatot terjesztett a közgyűlés elé, ami a „kaviár” elnevezést hivatott levédeni, kizárólag a tokfélék éretlen ikrájából készült termékekre vonatkozóan. Ezt azonban a közgyűlés nem fogadta el, mivel számos tagszövetség termelői az egyéb halak (pl. pisztráng, lazac) ikrájából készült termékeiket továbbra is „kaviárnak” szeretnék hívni. Ezzel a témával kapcsolatban további konzultációk szükségesek.

Az ACFA WG2 ülésén napirenden volt többek között a nyersen fogyasztott halak emberre is veszélyes parazitafertőzésének kérdése az akvakultúrából származó halak esetében. Szakmánk számára tanulságos lehet az a beszámoló, ami azt taglalta, hogy immár az EFSA (Európai Élelmiszerbiztonsági Hivatal) is elismeri az akvakultúrából származó tengeri sügérfélék egészségre jótékony hatását, elsősorban a bennük található omega3 zsírsavaknak köszönhetően. Fontos lenne, ha ezt a deklarációt egyéb halfajok, pl. a ponty tekintetében is ki tudnánk eszközölni, ehhez azonban átfogó kutatási eredmények szükségesek, melyeket helyi hatóságainkkal karöltve kellene prezentálnunk. Napirenden volt az európai állatjóléti szabályozások kérdése is, ahol a szakma oldaláról felmerült, hogy a sok szabályozás egyre egyenlőtlenebbé teszi a versenyt az elsősorban Ázsiából származó olcsó halimporthal szemben.

ifj. Lévai Ferenc

Ezúttal mindössze annyi szó esett a KHV-ról, hogy a német kollégák ismét panaszkodtak elhullásokra, ugyanakkor sérelmezik a kötelező vizsgálatok magas költségeit. Említést tettek továbbá egy furcsa jelenségről is: számos tógazdaságban történt ponty elhullás a KHV típusos tüneteivel, azonban a vírus jelenlétét nem tudták kimutatni semmilyen módszerrel.

XVI. BAJAI HALFŐZŐ FESZTIVÁL 2011. július 7-10.

2011. július 7. csütörtök

IV. FELSŐ- BÁCSKAI NÉPTÁNC GÁLA

18.00 – 18.30 FELVONULÁS ÉS
MENETTÁNC

A felvonulás útvonala: Petőfi-sziget,
Szabadidő Ház – Szentháromság tér –
Pick Főtéri Színpad

PICK FŐTÉRI SZÍNPAD (Szentháromság tér)

18.30 – 20.30 ÜNNEPI GÁLAMŰSOR
- bácskai néptáncsoportok
21.00 – 22.30 CIMBALI BAND koncert
22.30 – 24.00 TÁNC HÁZ

SOPRONI SÖRSÁTOR (Petőfi-sziget)

20.00 – 21.30 THE BERRIES koncert
21.30 – 22.00 PLUSZ 17 koncert
22.00 – 03.00 KHIN-CSINNYA DUÓ

2011. július 8. péntek

PICK FŐTÉRI SZÍNPAD (Szentháromság tér)

21.00 – 22.30 FENYŐ MIKLÓS koncert

SZIGETI NAGYSZÍNPAD (Petőfi-sziget)

16.00 – 18.30 HELYBEN SZTÁROK
VAGYUNK!
Helyi táncsoportok bemutatkozása
18.30 – 20.00 FISKARS RÖNKHASÍTÓ
VERSENY
20.30 – 22.00 DOKK BLUES FUNKY
SERVICE koncert
22.30 – 24.00 KERESZTES ILDIKÓ
koncert

SOPRONI SÖRSÁTOR

[www. bajaihalfozofesztival.hu](http://www.bajaihalfozofesztival.hu)

(Petőfi-sziget)

24.00 – 01.30 BAJABEAT koncert
01.30 – 03.00 BAD TIMES koncert
03.00 – 04.30 SANSZ koncert

KÉZMŰVES UDVAR (Petőfi-sziget)

18.00 – 19.00 Nagy Bandó András
verses-dalos műsora gyerekeknek és
szüleiknek. Bandó a színpad közelében
felállított SZAMÁRFÜL KIADÓ pavilonnál
dedikálja gyermekeknek és felnőtteknek
írt könyveit, a CD-it és a DVD-it.

19.00 – 20.00 Vesztergám Miklós
tárogatóművész koncertje

2011. július 9. szombat

PICK FŐTÉRI SZÍNPAD (Szentháromság tér)

15.00 – 17.00 A TÉRSÉG TÁNCOSAI
17.30 – 17.55 MARACAS
ÜTŐEGYÜTTES műsora
18.00 – 18.10 ÜNNEPÉLYES
MEGNYITÓ
18.15 – 18.45 BAJAI RÉZFÚVÓS
QUINTETT műsora
19.00 – 20.15 SIPOS F. TAMÁS ÉS A
BILLY IDOL TRIBUTE BAND koncert
20.25 – 22.45 HELYBEN SZTÁROK
VAGYUNK
23.00 – 24.00 ST. MARTIN koncert
24.00 – 00.30 ÜNNEPÉLYES TŰZIJÁTÉK
00.30 – 02.30 MADARAK együttes

SZIGETI NAGYSZÍNPAD (Petőfi-sziget)

15.30 – 17.30 HELYI KÜZDŐSPORT
BEMUTATÓK
17.30 – 18.00 FLUOR koncert
18.30 – 19.45 ERIK (ex-No Thank)

20.15 – 21.45 KEFIR (volt V-Tech)
22.30 – 24.00 PANNONIA ALLSTARS
SKA ORCHESTRA (PASO) koncert

SOPRONI SÖRSÁTOR (Petőfi-sziget)

00.30 – 02.00 ERDEI SZARKALÁBAK
02.00 – 03.30 KONVOJ koncert
03.30 – 05.00 STRANGE koncert

KÉZMŰVES UDVAR (Petőfi-sziget)

15.30 – 16.00 Nagy Bandó András
verses-dalos műsora
16.00 – 16.30 A szeretetre vágyó
süni" Az Országjáró Bábmisszió bajai
bábcsoportjának műsora
16.30-16.45 Szerencsejáték kvíz"
promóciós műsor
17.00 – 17.30 Nagy Bandó András
verses-dalos műsora
19.00 – 20.00 Vesztergám Miklós
tárogatóművész koncertje

UNIVER SZÍNPAD (Petőfi-szigeti hídfő)

Univer kvízzjáték nyereményekkel,
műsorvezető: Sághy Kálmán

BÁCSKAI BOROK UTCÁJA (Petőfi-sziget)

19.00 – 24.00 Élő cigányzene,
közreműködik Kovács János és
cigányzenekara

2011. július 10. vasárnap

PICK FŐTÉRI SZÍNPAD (Szentháromság tér)

21.00 – 22.30 TANKCSAPDA koncert

